

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

6 —

Ἡ ἐπανάσταση πού τσάκισε τὸν Τσαρισμὸ μίαν εἰ-
χε σκοπιμότητα: νὰ ἐφαρμοστῆ τὸ πρόγραμμα τοῦ
Ρωσικοῦ Ἐπαναστατισμοῦ. Τὸ ἀπόλυτο κ' ἀδιάλλα-
χτο πρόγραμμα. Μινιμαλιστὲς καὶ Μαξιμαλιστὲς δὲν
ὑπῆρχαν στοὺς Ρώσους ἐπαναστάτες. Ἦταν ὅλοι τοὺς
Μαξιμαλιστὲς. Ὁ Μινιμαλισμὸς ἀποσχίστηκεν ἀπ' τὸν
Ἐπαναστατισμὸ θέλοντας νὰ κἀνῃ θετικώτερη δου-
λειά. Νὰ πολιτευτῆ. Οἱ ἀρχηγοὶ του — ὁ Κερένσκι
πρὸ παντὸς — πίστευαν πῶς ἡ Ρωσία εἶχε ἀνάγκη
γιὰ νὰ εὐτυχῆσῃ νὰ πάρῃ τὸ δρόμο τοῦ πολιτειακοῦ
λυτρωμοῦ, νὰ δεθῆ μὲ τοὺς ἰσχυροὺς, νὰ συμβι-
βάσῃ τὴν καινούργια συνείδησή της μὲ τὴ σκεδραμέ-
νη ψυχροσύνη τῶν δυτικῶν Κοινωνιῶν τῆς Εὐρώ-
πης. Ἀκολούθησε δηλαδὴ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ — γιὰ λό-
γους φανερά πολιτικῆς σκοπιμότητας — τὴ μέθοδο
τῶν φιλελευτέρων στοιχείων τῆς Δούμας. Ἦθελε πρῶ-
τα τὴ λύση τῆς πολεμικῆς διαφορᾶς κ' ὕστερα τὴν ἐ-
φαρμογὴ τῶν ἐσωτερικῶν μεταρρυθμίσεων. Ὁ Βλα-
δίμηρος Λενὶν κ' ὁ Ζηνόβιεφ, ἀκολουθώντας τὸ στα-
θερὸ κ' ἀδρό φῶς τῆς Ἐπαναστατικῆς Παράδοσης
εἶχαν ἀναλλοίωτο στὴ ψυχὴ τους τὸ νόημα τῆς Ρωσο-
κῆς σωτηρίας. Τὸ γενικὸ ἔσφλημα μὲ τὸ Καυὸ. Κ' ἔ-
τσι ἀποτίναξαν τὸ συμμαχικὸ ζυγὸ, φάνηκαν συμπα-
θέστεροι πρὸς τὸ Γερμανικὸ Σοσιαλισμὸ, σταμάτησαν
σύμφωνα πρὸς τὶς μεγάλες ἀρχὲς τῆς Ἰδεολογίας τους·
τὸ πόλεμο καὶ μῆχαν ἀμέσως στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ
Προγράμματός τους. Φυσικὰ οἱ κατηγορίες οἱ τρομα-
γτικῆς, πού τοὺς κατάκλυσαν τοὺς ἔκρουσαν ἀπ' τὴν
ἀμεσην ἀντιλιπτικότητά μας, μὰ τοῦτο «δὲ μοδιζει
καθόλου νὰ ξέρονμε πῶς θάταν ἀδύνατον ὁ Μαξιμα-
λισμὸς νὰ χαθῆ στὰ χέρια ὀρισμένων προσώπων. Για-
τί αὐτὸς ἦταν ὁ γενικὸς ἰδεολογικὸς ἄξωνας τοῦ Ρωσο-
κικοῦ Ἀνθρωπιστικοῦ Ἐπαναστατισμοῦ» ὅπως βεβαί-
ωνε τὴν Κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἀξιό-
πιστος κ' ἀξιόλογος φιλομαξιμαλιστὴς Γάλλος βου-
λευτῆς, ὁ Μιστρὰλ ἀποτρέποντας τὴ νὰ πάρῃ πάνω
τῆς τὴν ἐκστρατεία τῆς Ρωσίας.

Καὶ τώρα μπαίνουμε πιά στὴ καθαυτὴ οὐσία τῆς
μελέτης μας. Θὰ κυττάξουμε μὲ ντοκουμέντα πῶς ὁ
Μαξιμαλισμὸς ἔλυσε τὸ Κοινωνικὸ Πρόβλημα στὴ
Ρωσία. Καὶ γιὰ τὴν ἡ λύση πού τοῦτος ἔδωσε φαίνεται
γιὰ τὸρα στενόχωρη στοὺς δυτικούς Λαούς. Καὶ προπάν-
των θὰ ξετάσουμε γροικώντας ἀλάνθαστα τὸ σφιγμὸ
τῶν φαινομένων γιὰ ποιοὺς λόγους ὁ Μαξιμαλισμὸς
ἀντιμετωπίζοντας σήμερὰ τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγούς
τῆς Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης ἔγει προεξοφλη-
μένη τὴν ὀριστικὴν ἐπικράτηση. Καὶ θὰ φανῆ ἀπ' ὅτι
θὰ ποῦμε ὀλοφάνερα πῶς ἡ λύση τοῦ Κοινωνικοῦ
Προβλήματος τῆς Ρωσίας ὅπως τὴν ἔδωσε ὁ Μα-
ξιμαλισμὸς εἶνε κ' ἡ μόνη πού χρειάζεται καὶ γιὰ τὶς
ἄλλες Κοινωνίες τοῦ Κόσμου.

Οἱ Μαξιμαλιστὲς ἅμα πήρανε τὴν ἐξουσία στὰ νέ-
οιά τους μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῆς Μινιμαλιστικῆς καὶ φι-
λοπόλειτης διαύδας τοῦ Κερένσκι καὶ τοῦ Δημοκρατι-
κοῦ Κόμματος τῆς Δούμας, ἄρχισαν γλίνορα - γλίνορα
τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Προγράμματός.
Ὁ Βλαδίμηρος Λενὶν ἐξαιτίας τῶν ὑπηρεσιῶν του
τῆς εἰδικῆς υἰοφώσεως του καὶ τοῦ κόσμου του στὴ
Γερμανία καὶ τὴν Αὐστροουγγαρία ἀνακηρύχθηκεν

ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀπόλυτος Δικτάτορας. Ὁ Τρότσκι
ἔξ ἀφορμῆς τῶν σχέσεών του μὲ τὰ σοσιαλιστικὰ καὶ
φιλοπροσδοα στοιχεῖα τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας
ἐγγύεν ὁ πλοῦτος τῆς νεῆς Ἀρχῆς. Ὁ Ζηνόβιεφ ἐπειδὴ
καὶ τὸν ἀκούγαν τὰ φανατικὰ στοιχεῖα
τῆς Πετρούπολης καὶ τῆς Μόσχας πήρε ἀπάνω του
τὴν ὀργάνωση τῶν Σοβιέτ.

Καιρὸς νὰ χάνεται δὲν ὑπῆρχε. Πάσαν ἀμέσως
κ' ἀγύριστα οἱ ἐχθροπραξίες. Οἱ ἄντρες πήγανε στὰ
χωριά τους καὶ στὶς πολιτείες τους καὶ ἡ Ἐπαναστα-
τικὴ Τριανθία ἔβγαλε τὴ πρώτη Προκηρῆξή της στὸ
Ρωσικὸ Λαὸ ὅπου τοῦ ὑπόσχοταν πῶς μὲ κανένα τρό-
πο καὶ γιὰ καμμιά ἀφορμὴ ὁ πόλεμος δὲ θὰ ξανά-
ρχιζεν «ἐναντίο κανενός».

Καὶ γιὰ νὰ πάῃ ἡ Γερμανικὴ Ἐπιδρομὴ ὁ Μαξι-
μαλισμὸς ἔστειλε τοὺς ἀντιπροσώπους του στὸ Γερμανι-
κὸ Στρατηγεῖο ὅπου διαστικὰ - διαστικὰ συζητήθηκαν
οἱ ὅροι τῆς ἀνακωχῆς κ' ἀποδέχτηκε τὴν εἰρήνη ὅπως
τὴ παραχωροῦσεν ὁ κράζτης τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ Κιούλ-
μαν «ὡ ἀπλήτος καὶ μωρὸς καὶ τυφλὸς» ὅπως τὸν εἶ-
πεν ὁ Τρότσκι μιλώντας τὸ θράδυ τῆς ὑπογραφῆς ἀπὸ
τὰ Σοβιέτ τῆς συνθήκης, στὸ Διευθυντήριό τῆς Πε-
τρούπολης.

Μετὰ ὁ Μαξιμαλισμὸς στραφῆκεν ὀριστικὰ στὴ
τακτοποίηση «τῶν ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων».

Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἔδωσε χεροπόδαρα «τὰ παρα-
σχοπιζομένα ἔνοστιχα τοῦ Συντηρητισμοῦ». Δήμιεφε
τὶς μεγάλες ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίες, ἔσπῆτσε τοὺς
κακόβουλους πλούσιους κ' ἀριστοκράτες τῶν μεγαλο-
πόλεων, ἔβαλε χερί «στὶς κεφαλαιοκρατικῆς καταθέσεις
προσωρινὰ στὶς τράπεζες πού λειτουργοῦσαν ἐπὶ Ρωσο-
κικοῦ ἔδαφους», κατάργησε τὶς δικητικῆς καὶ δικα-
στικῆς ἀρχὲς σ' ὅλη τὴν Ἐπικράτεια κ' ἅμα γύρισαν
οἱ ἄντρες κ' οἱ ἐπιταγμένοι ἐργάτες στὰ εἰρηνικὰ ἐρ-
γα τὸς διάταξε τὴ σύσταση τῶν Σοβιέτ.

Κ' ἔλ' αὐτὰ μέσα σ' ἐνάμιση μῆνα. Σ' αὐτὸ τὸ
μεταξὺ καμμιά σύλληψη, παρὰ μονάχα τῶν φανερόν
καὶ σημειωμένων Μινιμαλιστῶν κ' ἀντιδραστικῶν.
Καὶ κανένας φόνος ἀστοῦ ἢ χωριάτη δὲν ἔγινε παρὰ
μονάχα κατὰ τὶς συμπλοκῆς τῶν ἡμερῶν τῆς ἀνατρο-
πῆς. Αὐτὰ ὅλα τὰ βεβαιώνει ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Γαλλικοῦ
Σοσιαλισμοῦ πού ἀναχώρησεν ἀπὸ κεὶ μόλις πρωτοφα-
νερώθηκεν ἡ Συμμαχικὴ Ἀντίδραση.

Τότες ἡ Γερμανία ἀπλήστη, φίλη τῆς παρασπονδί-
ας κ' ἀμετάπιστα ἱμπεριαλιστικὴ ἔδωσε διαταγὴ στοὺς
πράκτορές της καὶ στὸ στρατὸ της νὰ καταλάβῃ τὴ
Πειρούπολη γιὰ νὰ βάλῃ δικό της, οικονομικὸν ἔλεχο
ἀπ' τὴν πρωτεύουσα σ' ὅλη τὴ Ρωσία. Καὶ τοῦτο μὲ
διπλὸ σκοπὸ: νὰ κἀνῃ αὐτὴ τὴ συγκομιδὴ καὶ νὰ εἰ-
σπράξῃ ὅλο τὸ χρυσάφι πού θροισκόταν ἢ κυκλοφο-
ροῦσε στὴ χώρα. Κρίσιμη ὥρα γιὰ τὸ Μαξιμαλισμὸ!
Βρισκόταν ἀκόμα στὸ πρῶτο στάδιο του. Μόλις εἶχε
ἀρχίσει νὰ ἐφαρμόξῃ τὰ σωτηρία μέτρα του. Πῶς ν'
ἀντιμετωπῆ μὲ στρατὸ σκορπισμένον κ' ἀπειθαρχη-
το τὸ Γερμανό; Ἐπειτα ὁ κίνδυνος ἀπὸ τοὺς ἀντιδρα-
στικούς καὶ τοὺς πράκτορες τῶν Συμμάχων;

Τότες ὁ Βλαδίμηρος Λενὶν ἔσωσε τὰ πράγματα.
Ἐλπε στὸ Τρότσκι, πού ἤθελε τὴν ἀντιγερμανικὴν ἀν-
τίσταση: Ἄς προχωρήσουν οἱ Γερμανοὶ. Ἄς κατα-
λάβουν ὅσο ἔδαφος θέλουν. Ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ
τὴ ψυχὴ τῆς Ρωσίας ὄχι ἀπ' τὸ χῶμα της. Κ' ἔνα χω-
ριουδάκι ἀκόμα νὰ μείνῃ γιὰ τὸ Μαξιμαλισμὸ, τὸ χω-
ριουδάκι τοῦτο θάνε ἢ πὺ πολὺτιμη φωλιὰ τοῦ με-

γάλου ιδανικού μας. 'Από κεί σ'άν κοπάση ὁ κυκλώνας θά ξεκινήσουμε γιά τήν ἠθική καί πνευματική κατάκτηση τῆς Γῆς.» Τά λόγια τούτα ὁ Λενίν τάπε κατά τή μαρτυρία τοῦ Γάλλου σοσιαλιστῆ καί βαυλευτῆ Δουμᾶ, θέλοντας νά πιστοποιήσῃ πῶς οἱ ἀρχηγοί τοῦ Μαξιμαλισμοῦ δέν ἦταν πουλημένοι καί πῶς ἐκρατήσανε τή λεγομένη «προδοτική στάση τους» ἀπέναντι τῶν Συμμαχῶν τῶναναν ἐκτός ἀπ' τήν ἰδεολογική τους ἀποψη κι' ἀπ' τή βία τῶν πραγμάτων.

Κι' ἀντίς ὁ Μαξιμαλισμός ν' ἀντισταθῆ ὑποχώρησε. Οἱ Γερμανοί ἱκανοποιήθηκαν κ' ἔτσι ξεγελάστηκαν μένοντας μακριά ἀπ' τήν Πετρούπολη. Οἱ λιγστοί Γερμανοί φρουροί πού μπήκανε στή Μόσχα καί στήν πρωτεύουσα σέ μιὰ βδομάδα γίναν ὅλοι τους Μαξιμιστές.

Συνεχίζεται ἡ ἐφαρμογή. 'Ο Ζηνόβιεφ φτιάχνει τὰ Σοβιέτ. Κάθε Κοινότητα ἀνακηρύσσεται σέ Σοβιέτ. Δηλαδή οἱ ἄντρες καί οἱ γυναῖκες πού μποροῦνε νά δουλέψουν — σ' ὅλες τίς τίμιες δουλειές — ἀπό ἡλικία 18 χρονῶν ἴσα μέ τὰ 54 ἀποτελοῦνε τὸ Κοινωνικό Συνασπισμό, τὰ παιδιά, οἱ γερόντοι, οἱ ἀρρωστοί κι' οἱ δασκαλοπαπᾶδες θρῖσκονται στή προστασία τοῦ Σοβιέτ. Κάθε Σοβιέτ ἐκλέγει τήν διοικητική ἐπιτροπή του, τὸ δικαστή του καί τὴ φρουρά του ἀπὸ τὰ παλληκάρια τῆς κοινότητος καί τοὺς μορφωμένους. 'Η παραγωγικὴ ἐργασία συνεχίζει ἀδέσμευτα καί φυσικά τὸ δρόμο της. 'Η ἄλλη, ἡ «κοινωνικὴ ἐργασία» τὰ «βωλικά ἐπαγγέλματα» μπαίνουν κάτω ἀπ' τὸν ἔλεχο τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Σοβιέτ. Οἱ παπᾶδες κι' οἱ δασκάλου ξακολοθυοῦσανε τὸ ἔργο τους ἴσα μέ τὴν ἡμέρα πού σ' ὄλη τὴ Ρωσία οἱ Κοινότητες φτιάξανε τὰ Σοβιέτ τους.

Τότε ὁ Μαξιμαλισμός, ὡς 'Ηθικὴ 'Εξουσία διαλύει τὴ Συντακτικὴν ὀριστικά. Καί ἰδρύει τὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τῶν Σοβιέτ ὅλης τῆς Ρωσίας ὅπου ὅλες οἱ Κοινότητες στέλνουν ἀντιπροσώπους.

Κ' ἔτσι ἡ 'Εξουσία τοῦ Μαξιμαλισμοῦ ὁργανώνεται. Τότες βγάξει τὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τὴ πρώτη προκήρυξη γιά τὸ ζήτημα τῆς ἰδιοκτησίας. «'Η γῆ τῆς Ρωσίας ἀνήκει στή Ρωσικὴν 'Εργασία. 'Η παραγωγή χρησιμεύει γιά νά τρέφεται, νά ντύνεται καί νά καλοπερνᾷ ὁ Λαός. Τὸ χρῆμα εἶτε ὡς Κεφάλαιο, εἶτε ὡς μέσο συναλλαγῆς καταργεῖται. Σὲ λίγες μέρες θά βγῆ καινούργια μονέδα μέ ἡλιαία διάρκεια.» Αὐτὸ εἶνε τὸ νόημα τῆς πρώτης Μετασορευμιστικῆς Προκήρυξης, ὅπως ἀναφέρεται στήν ἐκθεση τοῦ 'Αμερικανοῦ Προξένου τῆς Μόσχας.

Μετὰ τὴ προκήρυξη αὐτὴ ὁ Μάξιμος Γκόρκα, 'Επίτροπος τῆς Παιδείας ἔβγαλε διαταγὴ τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου, πρὸς ὅλα τὰ Πανεπιστήμια, τίς 'Ακαδημίες καί τὰ σχολεῖα τῆς Ρωσίας ὅπου τοὺς συνιστάσῃ «νά στρέψουν τὴ προσοχή τους στή μόρφωση τοῦ ἥθους τῶν μαθητῶν ὥσπου νά τῆς δώσῃ τὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τὴ βάση τῆς διδασκαλίας τους».

(Ἔχει συνέχεια!)

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ἮΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Ἄν ἡ γυναῖκά σου λεγὰ
σοῦ φέρῃ, μὴ ρωτᾷς
ποὺ ταῦρα, μόνο φρόντιζε
πάντα νὰ τῆς ζητᾷς.

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΖΩΗ

2—

'Από κείνο τὸ βράδυ τοῦ Δεκέμβρη νόμισε πῶς ξανάζησε. 'Η ἀγάπη τοῦ Νότη τῆς ἴψθε σ'άν ὅπως ἐρχεται σέ μιὰν ἀπογοητευμένη μητέρα το γέννημα τοῦ Μιτιοῦ. Φαντάστηκε πῶς βρῆκε σύντροφο γιά τὸ μεγάλο ταξεῖδι.

Δέν παραπονιότανε πιά τοῦ Βιολετῆ, γιατί τὴν ἀφήνει ὀλομόναχη, γιατί δέν ἐρχεται νά τῆς κρατήσῃ σύντροφοί στίς ἀλασίλευτες νύχτες. Δέν τοῦ παραπονιότανε γιά τὸ μονότονο ξετύλιγμα τῆς ζωῆς. 'Η ζωὴ της εἶχε πάρει μιὰν ἄλλη ὄψη κι' ἄς φαίνότανε πᾶς ἦτανε ἡ ἴδια, σ'άν καί πρῖν. Οἱ μέρες ἦτανε πάντοτε ἴδιες, μὰ οἱ νύχτες;

Κάθε πρωὶ στίς ὀχτὼ πρῖν πάει στό γραφεῖο τοῦ ὁ Βιολετῆς θά περνοῦσε νά τὴν ξεκλείδωνε κι' ἀφήνοντάς της λεπτὰ γιά τὸ μεσημέρι νά τῆς πῆ πότῃ καί ποῦ θά πάει τὸ βράδυ νά τὸν ἀνταμώσει νά τὴν πάει νά φάει. Μετὰ τὸ δείπνο θά γυρῶσε μαζί στό ξενοδοχεῖο, θά τὴν ἐγδυνε ὁ Βιολετῆς, θά περιμένε νά πέσει στό κρεβάτι, θά κλείδωνε καί θάφευγε νά πάει νά κοιμηθεῖ σπῆτι τοῦ. Κ' ὕστερα ; ὕστερα : «Ζήτη τὴ ζωὴ!» Μποροῦσε νά κοιμότανε ἤσυχα στό κρεβάτι τοῦ ὁ Βιολετῆς οὔτε θάτανε φόβος νά μὴν ἀδυνατίσει, καθὼς ἔλεγε, σ'άν ἀπόφεινε τὴν Ἄννα, οὔτε πάλι θά τὴν ἔχανε καί δὲ θά πόζαρε στὰ μάτια τοῦ κόσμου πῶς ἔχει μαιτρέσσα.

'Ολα - ὅλα τᾶχε ξεχάσει πιά ἡ Ἄννα καί βασίνα καί πίκρες. Τώρα κοιτοῦσε πολὺ τὸν ἑαυτὴ της πού πρῖν τὸν παραμελοῦσε. Τὸ δξυζενὲ χρῶσανε τὰ μαλλιά της καί τὸ μεγάλο ψαλίδι τὰ κατσάρωνε. Κάθε πρωὶ ἔκανε λουτρό καί κάθε ἀπομεσήμερο φοροῦσε τὴ σταχτιά, γαρνιρισμένη μέ μαύρη γούνα στό ντεκολτέ, ρόμπα της καί περιμένε. Ταχτικὸς ὁ Νότης τοὺς πρώτους μῆνες. 'Η Ἄννα οἰχνότανε γιά ὄρες στήν ἀγκυλιά του, ἔπαιζε μαζί του τὰ πιὸ τοελλὰ παιχνίδια, κι' ὕστερα κουρασμένη σερόντανε στὰ πόδια τῆς πολυθρόνας πού καθότανε ἐκεῖνος καί μ' ἀκουμπισμένο τὸ κεφάλι της στὰ γόνατα τοῦ τραγουδοῦσε κομμάτια ἀπὸ μελοδράματα, ὀπερέττες γιά νά τὸν κρατάει ὅσο μπορεῖ περισσότερο. Ἄλλοτε πάλιν ἔπαιζε ἀπὸ τὴν τουαλέττα τίς πιὸ μεδυστικὲς μυρουδιές πού ἄφτονα τῆς ἔφεινε στὰ ρούχα στό μαντῆλι τοῦ, στό καστανόμαλλο κεφάλι τοῦ καί καθότανε προσεχτικά, στοργικά καί τοῦ χτένιζε τὰ μαλλιά τοῦ.

Μυρουδιές, ποῦδρες, σαποῦνια καλλοντικά τὰ πλήρωνε ὁ Βιολετῆς. 'Ο Νότης πάλι νιὰ νά μὴν ὑστερήσει καί φανεῖ κατώτερος τοῦ Βιολετῆ, ἔφειρε τῆς Ἄννας τὰ γιαπωνέζικα βάζα πῶχε τώρα τοὺς μενεξέδες της καί πού τοῖχανε πέσει σέ μιὰ πρωτοχρονιάτικη λοταρία κι' ἀργότερα δυὸ γλάστρες μέ πλατύφυλλους σκλεπιούς. Χάρηκε ἡ Ἄννα μέ τὰ δῶρα τοῦ φίλου της κ' ἔτσι κάποιον δειλινὸ δέν μπόρεσε νά τ' ἀρνηθεῖ νά ξεσηκώσει τὴν κλειδαριά μέ κερί γιά νά σιάξουνε δικὸ τους κλειδί καί νάχουνε ὅλες τίς νύχτες λεύτερες, δικές τους, κι' ἀκούα σ'άν τὴν κλείδωνε ὁ Βιολετῆς. Μὰ τὸ κλειδί ἔπαιζε τὴ ἀπαλαυτὲς νύχτες, κ' οἱ νύχτες φέρανε τὸν κόρο κ' ἔτσι ὁ τόσο νεοιδεάτης κ' ἰδεολόγος φίλος ἀναγκάστηκε ν' ἀσπᾶσει τίς βίβλιές του.

'Η ἔραση Ἄννα ὡς τόσο πάντα τότε περιμένε. Περνοῦσανε οἱ μέρες — διαβαίνανε οἱ ὄρες μὰ κείνος δὲ φαίνότανε. Μόνον ὁ Βιολετῆς ξακολοθυοῦσε τὸν